

Durmuş Hocaođlu

Yanlış Kanâatleri Düzeltmek veya Atom Çekirdeğini Patlatmak

Yeniçađ., “Analiz”, 17 Nisan 2006, Pazartesi., s.09
“Analiz” Sıra No: 383; 2006-045; Nisan-08

YENIÇAG

Einstein’a izâfe edilen, “bâzan yerleşmiş bir yanlış kanâati yerinden oynatmak, atomun çekirdeğini patlatmaktan daha zordur” meâlindeki hükmün doğruluk alanlarından birisi de, ayrılıkçı hareketlerin eğitim ve kalkınma ile yok edilebileceği veya en azından, en az zararlı ve en az tehlikeli ve tehditkâr sınıra çekilebileceği şeklindeki yerleşmiş, tekrar edile-edile isbatlanmış bir matematik teoremi gibi îtimad edilmiş, ancak doğru olmayan ve hattâ çok tehlikeli olan bir kanâat, bir sahte fikridir. Aydınlanma’nın, tarihin düz bir hat üzerinde yürüyen bir dalga katarı gibi hareket ettiği faraziyesine dayanan İlerleme idesini andıran ve hattâ andırmaktan da ondan büyük ölçüde mülhem olan bu görüşe göre, eğitim ve kalkınma, memleket çapında birleştirici bir rol üstleneceğinden, ülke içerisindeki etnik farklılıkların törpülenmesine, erimesine ve git-gide minimize olarak câzibesini ve etkisini yitirmesine yol açacak; eser miktarda kalacak olan etnik kimlik ve bilinçlilik ise tehdit edici bir seviyeye yükselmeyecektir.

Ancak, gözlemlenen gelişmeler bu tezin aleyhinde hayli fazla veriler sunmakta ve onu tekzip etmektedir; eğitim ve kalkınma bakımından en başta gelen ülkelerde bile etnik problemler sâdece bu yol ile halledilemiyor. Amerika’da Hispaniklerin durumu buna en çarpıcı, en dikkatle tâkip edilmesi gereken örneklerden birisidir. Filhakîka, bilindiği gibi, sayıları otuz milyona, yâni Amerika’nın nüfusunun yüzde onuna ulaşan, ana dili İspanyolca olan ve ekseriyeti en fazla bir-iki nesil önce göç etmiş İspanyol kökenli Amerikan vatandaşları, yeni-yeni tedâvüle girent tâbirle “Kahverenkli Amerikalılar”, içine giren her kökenden insanı eritmesinden kinâye,”Amerikan Potası” olarak anılan Amerikan devşirme / dönüştürme gücüne karşı direnmekte, İspanyolca’nın ikinci eğitim dili ve ikinci resmî dil olmasını talep etmekte ve siyâsî bir güç olarak ortaya çıkmaktadır. Birkaç gün önce *The Washington Post*’da konu ile ilgili bir köşe (column) yazısı kaleme alan Eugene Robinson’ın řu ifâdeleri fevkalâde dikkat çekicidir[1]:

“Hispanik nüfusun gençliği göz önüne alınırsa, ülkedeki yabancı düşmanları Meksika sınırına boydan boya duvar da çekse, ki bunun için yine Meksikalı işçiler kullanılır, Hispaniklerin ABD’deki siyasi gücü artmaya yine de devam edecektir./

.../İster ABD’ye yerleşmeyi, ister bir süre çalışıp ülkelerine dönmeyi planlasınlar, Latin göçmenler artık İngilizce öğreniyor, ama İspanyolca’yı da unutmuyor. ABD’nin artık fiilen ikinci bir dili var ve bu durum belli ki birçok kişiyi korkutuyor. Harvard Üniversitesi’nden siyasetbilimci Samuel P. Huntington gibi bazı akademisyenler, Hispaniklerin kontrolsüz göçünün beraberinde yabancı kültürel değerler de getirdiği, bir yerde ülkenin Anglosakson kimliğinin tehdit altında olduğu uyarısında bulunuyor./

.../ Belki de asıl korku daha derinlerde. Belki de Hispanik, Afrikalı ve Asyalı azınlıkların çoğunluğu oluşturduğu bir Amerika görmek için, çok da ileri tarihlere gitmeye gerek yok.

Beyazların da başka bir azınlık olarak biz ‘ötekiler’e katılacağı bir Amerika, herkesin sandığından daha yakın olabilir./En kalabalık iki eyaletimiz Kaliforniya ve Teksas’ta nüfus dairesinin bildirdiğine göre durum şimdiden böyle, pek yakında diğer büyük eyaletler New York, Arizona ve Florida’nın da bu listeye katılması bekleniyor.”

Gerçekten de, Huntington bu durumu Amerika’nın aslı kurucu unsuru olan ve omurgasını oluşturan “WASP” (Beyaz, Anglo-Sakson, Protestan) köküne ve O’nunla özdeşleşmiş olan belirleyici, klasik Amerikalılık hüviyetine açık ve yakın bir tehdit olarak görenlerin — ve belki Amerikan Derin Devleti’nin de adetâ — sözcüsü gibi davranarak önce 2004’te kaleme aldığı “Hispanik Meydan Okuma” isimli makalesinde[2], ve bilâhare aynı yıl konuyu daha şumüllü olarak masaya yatırdığı “Biz Kimiz? Amerikan Kimliğine Tehditler” isimli kitabında[3], bu vaziyetin böyle devam etmesi hâlinde Amerika’nın elden gidebileceği ikazında bulunmakta ve bu defa kendisi, “*Amerikan Rüyası, İspanyolca değil ancak İngilizce görülür*” diyerek bir karşı-tehdit diskuru geliştirmekte, belki de bir fitil ateşlemektedir.

... yerleşmiş bir yanlış kanâati yerinden oynatmak, atomun çekirdeğini patlatmaktan daha zor gerçekten; ama bu, daha değerli şüphesiz.

[1] Eugene Robinson., “Göçmen Korkusu Yersiz” (Can You Say, ‘Bienvenidos?’)., *The Washington Post*, 11.04.2006., Türkçe Çeviri: *Radikal*, 13.04.2006, Perşembe, s.10

[2] Samuel P. Huntington., “The Hispanic Challenge”., *Foreign Policy*; March / April 2004, Issue 141, pp.30-45; Türkçe özet tercüme: “İspanik Meydan Okuma” (mütercim belirtilmemiştir)., *Türk Yurdu*., 7. Devre, Cilt 24 (56), Sayı 208 (569)., Aralık 2004., s.58-60.

[3] Samuel P. Huntington., *Biz Kimiz? – Amerika’nın Ulusal Kimlik Arayışı*., Çeviren: Aytül Özer., CSA Global Yayın Ajansı., İstanbul, Ekim 2004, Orijinal Metin: *Who Are We? - The Challenges to America’s National Identity*., Simon & Schuster, 2004 [Kitabın tercümesinde, orijinal metinde “Amerikan Kimliğine Tehditler” olan altbaşlık, “Amerika’nın Ulusal Kimlik Arayışı” olarak değiştirilmiştir].

